

Költségtani ismeretek

Költség, ráfordítás, kiadás

- A vállalkozási **tevékenység** megkezdéséhez, folytatásához
  - **munkaerőre, munkatárgyra, munkaeszközökre** van szükség.
- Ezeket együttesen **erőforrásoknak** nevezzük.
- A termék előállításához, a szolgáltatás nyújtásához **erőforrásokat használunk fel**.
- Ezen erőforrás-felhasználások **pénzben** kifejezett értékét nevezzük **költségnak**.

Kiadás, ráfordítás

A gyakorlatban a költség fogalma mellett találkozunk

- a kiadás
- és ráfordítás fogalmával is.

Kiadás értelmezése

- 1. Üzemgazdasági közelítésben**
eszközcsökkenésként
  - a meglévő anyagot felhasználjuk vagy értékesítjük
- 2. pénzügyi fogalomként**
  - A kiadás pénzeszközcsökkenést jelent.
  - a költség és a kiadás fogalma mégsem azonosítható.

Költség – kiadás összefüggések

A pénzkiadás megelőzi a költség felmerülését.	A tevékenység megkezdéséhez készpénzért anyagot vásárolnak, de azok felhasználására csak később kerül sor. Előbb keletkezik kiadás és csak később kerül sor a költség elszámolására, ha a korábban megvásárolt és raktározott anyag felhasználásra kerül.
A költség elszámolása megelőzi a kiadás elszámolását.	A munkaerő költségét – a munkabért – a vállalkozás elszámolja költsékként, de a bérek kifizetésére csak később kerül sor.
A kiadás és a költség felmerülése és elszámolása időben egybeesik.	A vállalkozás a tevékenység folytatásához készpénzért anyagot vásárol, amelyet azonnal fel is használnak a tevékenységhöz.

Költség és kiadás

- a költség és a kiadás fogalma összefügg
- minden költség - ha időben eltérően is - kiadással jár együtt
- előfordul olyan pénzeszköz csökkenés,
- amely nem indukál közvetlenül költséget
  - Pl. felvett hitel törlesztése, kiadással jár együtt, de ezzel együtt a kötelezettség összege csökken.

Költség és ráfordítás

- **A költség**

- a termék előállításhoz, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódik

- **A ráfordítás**

- a kibocsátáshoz, az eredményképződéshez köthető

Ráfordítás

A ráfordítás

- egyrészt az időszaki értékesítés bekerülési költsége,
- másrészt az értékesítéstől független költségek, illetve az eredmény terhére elszámolt ráfordítások összege.

Ráfordítás

A ráfordítások egy része úgy keletkezik,

- hogy korábban elszámoltunk költséget - a termék előállításához –
- és az **értékesítéssel a költség ráfordítássá** válik.

Ráfordítás

Vannak olyan költségek, amelyek az **értékesítéstől függetlenül ráfordítássá** válnak.

- Ez utóbbi költségek nyilvánvalóan nem képezik részét a bekerülési költségnek sem,
- s így ezeket az időszak eredménye terhére számoljuk el.

Ráfordítás

- Vannak olyan ráfordítások is, amelyeket soha nem számolunk el költségként,
- hanem közvetlenül a ráfordítások között jelennek meg.
- Ilyen például az egyéb ráfordítás is.

A költség fogalma, tartalma

Költség az erőforrás-felhasználások pénzben kifejezett értéke

- azt kell vizsgálni,
- hogy a tevékenység folytatásához milyen erőforrásokat használtunk fel.
- A tevékenységek sokszínűsége következtében – sokféle erőforrás kerül felhasználásra.
- Ezeket megfigyeljük és összeállíthatjuk a kalkulációt.

Költségkategóriák

Annak függvényében, hogy milyen költségeket veszünk figyelembe,

különböző költségkategóriákat számíthatunk ki:

- elszámolt közvetlen költség,
- kalkulált közvetlen költség és
- teljes költség

A költségkategóriák összefüggése

Elszámolt közvetlen költség

+Felosztásra kerülő közvetett költség

Kalkulált közvetlen költség

+Felosztásra nem kerülő költségek

(értékesítési, az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános költségek)

Teljes költség

Költségek

- Az elszámolt közvetlen költséget és a kalkulált közvetlen költséget **részköltségnek is nevezzük**.
- A számvitelben használjuk még az **értékelés alapjául szolgáló költség** fogalmát is, amely a számviteli törvény előírásai szerint a **közvetlen (ön)költség**.

A közvetlen költség (közvetlen önköltség) számítása a Sztv. szerint

Az eszközök bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek	Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét azok a költségek képezik, amelyek
az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek ,	a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek ,
az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak,	a szolgáltatás végzésével, nyújtásával, teljesítésével szoros kapcsolatban voltak,
az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók .	a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók .

Egységönköltség (önköltség)

összes költség
előállított termék, szolgáltatás mennyisége

Megkülönböztetünk

- elszámolt közvetlen önköltséget,
- kalkulált közvetlen önköltséget,
- teljes önköltséget.